

AGNIESZKA SEKUNDA

DOŚWIADCZENIA PRACOWNIKA SOCJALNEGO W OBSZARZE PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY W RODZINIE NA PRZYKŁADZIE PROJEKTU „SCHRONIENIE NA LATA TO DOM, MAMA, TATA” – PATROL PRZYJAZNY DZIECKU

ABSTRAKT

Projekt „Schronienie na lata to dom, mama, tata” – patrol przyjazny dziecku powstał w trosce o bezpieczeństwo dzieci, aby propagować prawidłowe wzorce życia rodzinnego – życia bez przemocy, uzależnień. Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Sosnowcu i Komenda Miejska Policji w Sosnowcu dostrzegły możliwość współdziałania w pomocy rodzinom z dysfunkcjami. Współpraca tych dwóch instytucji miała uruchomić system pomocy rodzinie w rozwiązaniu jej trudnej sytuacji życiowej. Bardzo szybko na terenie Sosnowca dostrzeżono pierwsze efekty i skuteczność pracy „patrolu przyjaznego dziecku”. Do współpracy przyłączyły się inne instytucje i organizacje, które pomagały w jego realizacji, zyskując w ten sposób zaufanie mieszkańców Sosnowca i zwiększając swoją skuteczność w niesieniu pomocy osobom potrzebującym. Dzięki projektowi partnerskiemu rozwinęła się szeroka współpraca interdyscyplinarna na rzecz osób doświadczających przemocy oraz osób stosujących przemoc. Dzięki wspólnym działaniom został wypracowany system pomocy dzieciom pokrzywdzonym.

Słowa kluczowe: przemoc, dziecko, bezpieczeństwo

W Polsce, niezależnie od tego gdzie mieszkamy, możemy obserwować zjawiska przemocy w rodzinie. Ustawa o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie definiuje przemoc w rodzinie jako „jednorazowe albo powtarzające się umyślne działanie lub zaniechanie naruszające prawa lub dobra osobiste osób wymienionych w pkt. 1¹⁾, w szczególności narażające

¹⁾ Pkt. 1 odnosi się do art. 115 §11 Kodeksu Karnego: „Osobą najbliższą jest małżonek, wstępny, zstępny, rodzeństwo, powinowaty w tej samej linii lub stopniu, osoba pozostająca

te osoby na niebezpieczeństwo utraty życia, zdrowia, naruszające ich godność, nietykalność cielesną, wolność, w tym seksualną, powodujące szkody na ich zdrowiu fizycznym lub psychicznym, a także wywołujące cierpienia i krzywdy moralne u osób dotkniętych przemocą”²⁾.

Aby móc skutecznie działać w sytuacjach, w których pojawia się problem przemocy, Ustawa o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie nałożyła na Radę Ministrów obowiązek ustalenia procedury „Niebieska Karta” oraz wprowadziła obowiązek powołania Zespołów Interdyscyplinarnych. Obsługę organizacyjno-techniczną Zespołu miały zapewnić ośrodki pomocy społecznej. Ustawa nałożyła na gminy obowiązek realizacji procedury „Niebieska Karta”, doprecyzowany Rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 13 września 2011 r. w sprawie procedury „Niebieskie Karty” oraz wzorów formularzy „Niebieska Karta”.

W Sosnowcu (podobnie jak w innych gminach) problem stanowiła obsługa Zespołu Interdyscyplinarnego oraz procedura „Niebieska Karta”. Nie każdy pracownik socjalny miał predyspozycje lub odwagę, aby podjąć pracę w obszarze przeciwdziałania przemocy w rodzinie. Żaden z pracowników socjalnych nie został wcześniej przygotowywany do pracy z osobami doświadczającymi przemocy ani osobami podejrzanymi o stosowanie przemocy. Pracownicy nie uzyskali również czasu potrzebnego na uzupełnienie własnych kompetencji w tym zakresie.

Interdyscyplinarna współpraca wymagała stworzenia zespołu, w którego skład weszli przedstawiciele:

- Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Sosnowcu,
- Centrum Usług Socjalnych i Wsparcia w Sosnowcu,
- Placówki Opiekuńczo–Wychowawczej w Sosnowcu,
- Środowiskowego Domu Samopomocy w Sosnowcu,
- Straży Miejskiej w Sosnowcu,
- Zespołu Szkół Specjalnych w Sosnowcu,
- Wydziału Polityki Społecznej Urzędu Miejskiego w Sosnowcu,

w stosunku przysposobienia oraz jej małżonek, a także osoba pozostająca we wspólnym pożyciu”.

²⁾ Ustawa z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz.U. 2005 nr 180, poz. 1493), art. 2 ust. 2.

- Wydziału Zdrowia Urzędu Miejskiego w Sosnowcu i Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych (w jednej osobie),
- Wydziału Edukacji Urzędu Miejskiego w Sosnowcu,
- Miejskiej Komendy Policji w Sosnowcu,
- Rejonowego Pogotowia Ratunkowego w Sosnowcu,
- Zakładu Opieki Zdrowotnej,
- Zespołów Kuratorskich Służb Sądowych.

Osoby te pracowały na podstawie różnych przepisów bądź algorytmów i często miały odmienne zdanie na temat pracy z rodziną doświadczającą przemocy.

Wiedzieliśmy, że ww. instytucje zaangażowane w pomoc osobom doświadczającym przemocy wspólnie pracują nad problemem. Słowo „wspólnie” jednak nie oznaczało, że ze sobą nawzajem. Na terenie miasta Sosnowca z roku na rok przybywało rodzin, u których wprowadzona została procedura „Niebieska Karta”.

TABELA 1. Liczba utworzonych grup roboczych w procedurze „Niebieska Karta” w Sosnowcu w latach 2014–2015

Rok	Liczba utworzonych grup roboczych
2014	326
2015	413

Źródło: dane Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie w Sosnowcu.

W 2014 r. Dyrektor Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Sosnowcu postanowiła podjąć ryzyko i wprowadziła prekursorskie działania na terenie miasta. Kilku pracowników socjalnych (w tym autor) podjęło się ich realizacji. Pracownicy–ochotnicy przejęli wszystkie obowiązki związane z procedurą „Niebieska Karta” i obsługą Miejskiego Zespołu Interdyscyplinarnego oraz zapoczątkowali interdyscyplinarną współpracę na rzecz osób doświadczających przemocy. Pracownicy socjalni zajmujący się przemocą w rodzinie zostali również przeniesieni do odrębnego budynku. Nastąpiła zmiana w sposobie myślenia i świadczenia pracy socjalnej w środowisku. Pracownicy od tej pory skupili się na pracy z osobami podejrzanymi

o stosowanie przemocy oraz osobami doznającymi przemocy. Zmiany te doprowadziły również do zmiany regulaminu powoływania i pracy grup roboczych³⁾. Od tego momentu pracownicy socjalni prowadzili monitoring rodzin zagrożonych wystąpieniem przemocy, czyli rodzin, w których nie wszczęto procedury „Niebieska Karta” lub procedura ta została zakończona, koordynowali prace grup roboczych, przewodniczyli posiedzeniom tych grup oraz prowadzili i odpowiadali za dokumentację procedury „Niebieskie Karty”, tj. protokoły, oświadczenia, sprawozdania, wnioski itp. Pracownicy socjalni także ściśle współpracowali z Przewodniczącym Zespołu Interdyscyplinarnego. Zmienił się sposób powoływania grup roboczych – „po otrzymaniu formularza Niebieska Karta – A” przez Przewodniczącego Zespołu zostaje utworzony skan dokumentu, który drogą elektroniczną zostaje przekazywany członkom Zespołu w ciągu trzech dni. Zespół w ramach swoich kompetencji sprawdza sytuację rodziny, co do której zaistniało podejrzenie, że została dotknięta przemocą, a następnie w terminie do siedmiu dni przekazuje Przewodniczącemu Miejskiego Zespołu Interdyscyplinarnego informację o rodzinie oraz wskazuje osoby, które będą reprezentowały daną instytucję w grupie roboczej. Obieg informacji odbywa się za pomocą poczty elektronicznej za pośrednictwem Przewodniczącego Zespołu lub pracownika socjalnego ds. przemocy obsługującego pracę Zespołu. Grupy robocze są powoływane przez członków Miejskiego Zespołu Interdyscyplinarnego w zmiennych pięcioosobowych składach (zwanym podzespołem), które spotykają się raz w miesiącu w celu przeanalizowania formularza „Niebieska Karta – A” pod kątem zasadności powołania grupy roboczej⁴⁾. Zmiany te doprowadziły do spadku liczby prowadzonych procedur „Niebieska Karta” na terenie Sosnowca, a pracownicy socjalni mogli poświęcić znacznie więcej czasu i uwagi rodzinom, które rzeczywiście jej potrzebowały (zob. tabela 2).

³⁾ Regulamin postępowania Miejskiego Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie i powoływania Grup Roboczych w Sosnowcu w ramach procedury „Niebieskie Karty” – Zadania koordynatora Grupy Roboczej.

⁴⁾ Regulamin postępowania Miejskiego Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie i powoływania Grup Roboczych w Sosnowcu w ramach procedury „Niebieskie Karty” – Procedura powoływania Grupy Roboczej.

TABELA 2. Liczba utworzonych grup roboczych w procedurze „Niebieska Karta” w Sosnowcu w latach 2016–2017

Rok	Liczba utworzonych grup roboczych
2016	414
2017	196

Źródło: dane Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie w Sosnowcu.

Dzięki działaniom Miejskiego Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Sosnowcu powoli przestał kojarzyć się mieszkańcom miasta wyłącznie z przyznawaniem pomocy finansowej.

Pracownicy socjalni zajmujący się przemocą w rodzinie dostrzegli jednak brak odpowiedniego przepływu informacji między instytucjami, co znacznie utrudniało wspólne działania osób pracujących w tym obszarze. W związku z tym w II połowie 2015 r. pojawiły się pierwsze pomysły o stworzeniu projektu partnerskiego. Do współpracy zaproszono Miejską Komendę Policji w Sosnowcu, która po długich rozmowach wyraziła zgodę na propozycję projektu i rozpoczęto przygotowania do jego realizacji. Projekt powstał pod nazwą: *Schronienie na lata to dom, mama, tata*.

W założeniach projektu bezpośrednimi adresatami miały być dzieci oraz ich rodzice lub opiekunowie prawni, zaś pośrednimi – mieszkańcy Sosnowca oraz osoby pracujące w obszarze przeciwdziałania przemocy w rodzinie. W ten sposób pracownicy socjalni chcieli wciągnąć wszystkich do wspólnej, interdyscyplinarnej pracy.

W marcu 2016 r. po raz pierwszy na ulice Sosnowca wyjechał, nieoznakowanym samochodem policji, dwuosobowy patrol. W skład patrolu wchodził pracownik socjalny oraz funkcjonariusz policji ubrany po cywilnemu. Patrol został wyposażony w różne kolorowe zabawki, alkomat, narkotesty, ulotki oraz informatory dotyczące przemocy i uzależnień.

Obecnie patrol wyjeżdża trzy razy w tygodniu w godzinach między 16:00 a 22:00, zawsze w piątki i soboty oraz w jeden dzień tygodnia, który zostaje wyznaczony przez koordynatora projektu – jest to tzw. dzień ruchomy. Każda z osób biorących udział w patrolu musi znać dobrze podstawowe przepisy

prawa z zakresu: Kodeksu Karnego, Kodeksu Postępowania Karnego, Kodeksu Rodzinnego i Opiekuńczego. Wymóg ten jest ważny ze względu na to, że mają oni kontakt zarówno z dziećmi, jak i ich opiekunami.

Rozpoczynając realizację projektu wszyscy rozważali, wszyscy rozważali, w jakim kierunku może się rozwinąć i jakie będą rzeczywiste efekty podjętych działań. W rezultacie partnerzy projektu zaczęli ze sobą ściśle współpracować i szybko doszli do wspólnego wniosku, że na terenie miasta nie istnieje właściwa koordynacja działań w czasie interwencyjnego zabezpieczania dzieci.

Od maja 2016 r. patrol zostaje wyposażony w telefon komórkowy, na który może zadzwonić każdy, kto podejrzewa, że dziecku dzieje się krzywda. Pracownicy socjalni zaczęli pełnić całotygodniowe dyżury telefoniczne oraz służyli swoją pomocą, doświadczeniem i zaangażowaniem podczas interwencji domowych, które dotyczą dzieci. Do współpracy został zaproszony Wydział Zarządzania i Bezpieczeństwa Kryzysowego Urzędu Miejskiego w Sosnowcu. To on stał się naszym tzw. „centrum dowodzenia”. Jednak w trakcie realizacji zadań napotkaliśmy kolejny problem, a mianowicie – przewóz dzieci. Po długich negocjacjach do współpracy przyłączyła się Straż Miejska, która przejęła zadanie przewozu dzieci.

W tym czasie ze względu na prowadzone patrole projekt zmienił swoją nazwę na *Schronienie na lata to dom, mama, tata* – patrol przyjazny dziecku. Wśród mieszkańców Sosnowca popularnie nazwany został „patrolem przyjaznym dziecku”. Nazwa ta obowiązuje do dnia dzisiejszego, choć pojawiła się również inna nazwa, tj. „słoneczny patrol”. Do tej pory patrol wyjechał 117 razy w 2016 r., 143 razy w 2017 r., zaś w roku 2018 – 134 razy.

Obecnie projekt nadal działa dwutorowo na zasadzie **monitoringu** zagrożonego środowiska oraz w razie konieczności – podejmowania **interwencji**.

Działania monitoringu są prowadzone w środowiskach zagrożonych, które zostały wytypowane przez pracowników socjalnych Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Sosnowcu, funkcjonariuszy Komendy Miejskiej Policji w Sosnowcu, kuratorów z Zespołów Kuratorskiej Służby Sądowej Sądu Rejonowego w Sosnowcu, pedagogów szkolnych czy Służbę Zdrowia. Działania te mają na celu obserwowanie środowisk oraz prowadzenie rozmów o charakterze profilaktyczno-edukacyjnym z rodzicami,

udzielanie im porad i wskazówek, przekazywanie rodzinie ulotek i informatorów dla osób doświadczających przemocy i osób stosujących przemoc oraz osób mających problem z uzależnieniami. Rozmowy z osobami najbliższymi dziecku z założenia mają na celu doprowadzić do zmiany ich postępowania, w tym do lepszego kontrolowania stanów emocjonalnych w różnych sytuacjach życiowych.

TABELA 3. Liczba rodzin zgłoszonych do monitoringu w latach 2016–2018 w Sosnowcu w ramach projektu *Schronienie na lata to dom mama, tata – patrol przyjazny dziecku*

Lp.	Przyczyny zgłoszenia rodzin	Liczba rodzin		
		2016	2017	11/2018
1.	Podjęcie nadużywania alkoholu	187	182	173
2.	Podjęcie występowania narkotyków, dopalaczy	15	18	17
3.	Podjęcie występowania przemocy	112	133	55
4.	Podjęcie zaniedbań opiekuńczo-wychowawczych	50	71	142
5.	Podjęcie występowania problemów opiekuńczo-wychowawczych	15	28	20
6.	Inne przyczyny (np. niepełnosprawność, demoralizacja, nierealizowanie obowiązku szkolnego, awantury)	50	49	33
Liczba rodzin zgłoszonych do monitoringu:		222	302	281

Źródło: dane Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Sosnowcu.

Jeśli w rodzinach objętych monitoringiem nie zachodzą pozytywne zmiany lub zgłaszane są telefonicznie sytuacje potencjalnie niebezpieczne dla dziecka lub dzieci, jest podejmowana interwencja.

Interwencja, która zawsze była i jest trudna, bolesna, a czasem wręcz nieunikniona, ma na celu przede wszystkim chronić życie i zdrowie krzywdzonych dzieci. Została ona podzielona na dwa rodzaje:

- interwencja patrolu przyjaznego dziecku;
- interwencyjne zabezpieczenie dziecka.

Obydwa rodzaje interwencji są adresowane do wszystkich, którzy mogą chronić dzieci przed przemocą, uzależnieniem rodziców lub opiekunów

i wspierać je, kiedy są krzywdzone. System ochrony dziecka przed krzywdzeniem jest skuteczny tylko wtedy, gdy wszystkie służby razem działają w nim w ramach swoich kompetencji. Na terenie miasta Sosnowca została stworzona tzw. „wewnętrzna polityka ochrony dzieci”.

Pracownik socjalny, pełniący dyżur telefoniczny, w momencie uzyskania zgłoszenia lub informacji od pracownika Wydziału Zarządzania i Bezpieczeństwa Kryzysowego Urzędu Miejskiego w Sosnowcu jest zobowiązany niezwłocznie udać się w środowisko w celu interwencyjnego zabezpieczenia dziecka. Pracownik Wydziału Zarządzania i Bezpieczeństwa Kryzysowego jednocześnie powiadamia Straż Miejską. Na miejsce zdarzenia udaje się funkcjonariusz Straży Miejskiej samochodem wyposażonym w fotelik dziecięcy oraz patrol policji. Podczas interwencji każda ze służb wykonuje obowiązki zgodnie ze swoimi kompetencjami. Patrol policji podejmuje działania względem osób znajdujących się np. w stanie upojenia alkoholowego, a pracownik socjalny skupia się na poszkodowanym/skrzywdzonym dziecku. Słucha, co dziecko ma do powiedzenia i utrzymuje z nim naturalny kontakt wzrokowy. Jednocześnie pracownik socjalny uważnie obserwuje pozawerbalne przejawy uczuć dziecka, takie jak: zażenowanie, skrepowanie, wstyd, lęk, przerażenie, smutek, poczucie winy itp.

W razie podjęcia decyzji o potrzebie interwencyjnego zabezpieczenia dziecka bądź dzieci pracownik socjalny wraz z funkcjonariuszem Straży Miejskiej udaje się do Centrum Pediatrii im. Jana Pawła II w Sosnowcu w celu przebadania dziecka, a następnie umieszcza go w rodzinie zastępczej bądź w całodobowej placówce opiekuńczo-wychowawczej. Pracownik Wydziału Zarządzania i Bezpieczeństwa Kryzysowego Urzędu Miejskiego w Sosnowcu zawsze posiada aktualne informacje dotyczące wolnych miejsc w rodzinach zastępczych i placówkach opiekuńczo-wychowawczych⁵⁾.

Pracownicy socjalni zajmujący się przemocą w rodzinie przez cały czas starają się dotrzeć do jak największej liczby mieszkańców Sosnowca ze skuteczną pomocą dla dziecka w sytuacji zagrożenia jego zdrowia bądź życia. W tym celu w 2016 r. stworzono również pierwsze wizytówki i plakaty

⁵⁾ Wytyczne postępowania zawarte są w: *Program Schronienie na lata to dom, mama, tata – patrol przyjazny dziecku.*

informujące o akcji *Patrol przyjazny dziecku*. Aby dotrzeć do jak największej liczby odbiorców plakaty rozwieszono w szkołach, przedszkolach, przychodniach zdrowia, a także w sądzie.

Zdjęcie 1. Plakat *Schronienie na lata to dom, mama, tata* – patrol przyjazny dziecku
Źródło: <https://sosnowiecki.pl/t,MOPS.html>

Informacje o projekcie pracownicy socjalni przekazują przy każdej możliwej okazji – podczas festynów, pikników, debat z mieszkańcami, podczas spotkań z rodzicami w szkołach czy przedszkolach.

Do współpracy z Miejskim Ośrodkiem Pomocy Społecznej w Sosnowcu przyłączyły się placówki oświatowe, sąd, stowarzyszenia oraz mieszkańcy Sosnowca, które chcą działać na rzecz krzywdzonych dzieci.

Patrol przyjazny dziecku jest realizowany od 2016 r. i wszystko wskazuje na to, że będzie nadal funkcjonował, jest bowiem istotnym elementem społecznych oczekiwań dotyczących bezpieczeństwa najmłodszych mieszkańców naszego miasta. Możemy pochwalić się tym, że mało kto w Sosnowcu nie słyszał o „słonecznym” bądź „przyjaznym patrolu dziecku”, a zmiany w działaniach Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Sosnowcu doko-

nujące się w ciągu ostatnich lat są widoczne dla mieszkańców miasta, gdyż pozwalają im z innej strony poznać pracę pracownika socjalnego.

Dyrekcja Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Sosnowcu już w pierwszym roku realizacji projektu zauważyła efekty ponadstandardowych działań na rzecz społeczności lokalnej dlatego nie miała wątpliwości o potrzebie jego kontynuacji w kolejnych latach.

W 2018 r. pracownicy socjalni realizowali różnego rodzaju akcje dla mieszkańców Sosnowca, które cieszyły się dużym zainteresowaniem, m.in.:

- pomagali zorganizować charytatywny turniej hokeja na lodzie: 21 kwietnia 2018 r. hokeiści z różnych miast Polski grali i bawili się wspólnie z dziećmi. Całkowity dochód z turnieju został przeznaczony na pomoc rzeczową dla dzieci z Zespołów Opiekuńczo-Wychowawczych w Sosnowcu;
- 16 czerwca 2018 r. na Placu Papieskim zorganizowano I Sosnowiecki Bieg w Szpilkach, pokazując wszystkim, że można się bawić w szlachetnym celu. Mieszkańcy Sosnowca biegli, manifestując swój sprzeciw wobec przemocy. Jedni w szpilkach, inni w japonkach, ale emocji sportowych nie zabrakło (było dużo śmiechu, radości i dobrej zabawy) i wszyscy byli zgodni, że przemoc to zjawisko, któremu trzeba zapobiegać;
- 19 października 2018 r. na tzw. sosnowieckiej patelni, czyli podziemnym pasażu przy placu Stulecia, pracownicy socjalni udzielali informacji na temat możliwości skorzystania ze wsparcia i z pomocy z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie. Rozdawali przy tym mieszkańcom ulotki oraz informatory dotyczące problematyki przemocy w rodzinie.

Uważam, że pracownicy socjalni zajmujący się przemocą w rodzinie czują ciągłą potrzebę pracy z ludźmi, dlatego są:

- fachowcami – pracują interdyscyplinarnie na rzecz ludzi i dla ludzi;
- profesjonalistami świadomymi prawnych możliwości, jakimi dysponują;
- ludźmi z sercem na dłoni, lekarzami duszy i ciała.

BIBLIOGRAFIA

- Dane statystyczne Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Sosnowcu (lata 2016–2018).
- Dane statystyczne Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie w Sosnowcu (lata 2014–2017).
- Regulamin postępowania Miejskiego Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie i powoływania Grup Roboczych w Sosnowcu w ramach procedury „Niebieskiej Karty” z dnia 01.03.2017 r.
- Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz.U. 2005 nr 180, poz. 1493), art. 2 ust. 2.
- Ustawa z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks karny (Dz.U. 2018.0.1600); art. 115 §11.

SOCIAL WORKER'S EXPERIENCE WITH REGARD TO COUNTERACTING DOMESTIC VIOLENCE ON THE BASIS OF THE PROJECT "A SHELTER FOR YEARS IS A HOUSE, MOM AND DAD" – A CHILD-FRIENDLY PATROL

ABSTRACT

The project "Shelter for years is home, mom, dad" – child-friendly patrol was created out of concern for the safety of children and to promote the correct patterns of family life – without violence, and addiction. Municipality Welfare Centre in Sosnowiec and the local Police Department noticed the possibility of being partners who could help each other in solving problems related to working with dysfunctional families. The cooperation of these two institutions has been to minimize the traumatic experiences of children and to start a family support system in solving its difficult life situation. Very quickly, in Sosnowiec, the first effects and effectiveness of 'child-friendly patrol' were noticed. Other institutions and organisations began to join in cooperation that helped in achieving it, thus gaining the trust of the inhabitants of Sosnowiec and increasing their effectiveness in helping people in need. Thanks to the partnership project, a broadly understood interdisciplinary cooperation for people experiencing violence and people using violence has developed. The system of helping/protecting children against the injured parties has also developed through joint activities.

Keywords: violence, child, safety